

Dilettant i Stenløse

Af: Benny og Bente Holm

Dilettantforestillingerne i Stenløse Forsamlingshus har mange år på bagen. I de gamle protokoller kan vi se, at allerede i 1907 søgte ungdomsforeningen om at leje den store sal til en forestilling, og den har åbenbart været en succes, for året efter søgte man om at leje salen i 3 aftener til en pris af 8 kr. pr. aften. Forskellige foreninger har stået som arrangører. Bl.a. i 1922 var det Stenløse og omegns selskabelige forening. Efter forestillingen var der dans til et 3-mands orkester, og billetprisen var 1,50 kr. Overskuddet gik til huset. I 1930'erne spillede idrætsforeningen mange stykker og et af dem, "Nordpolen kalder", havde Svend Saabye lavet kulisser til.

Benny og Bente Holm i Livsens Ondskab - 1994

Prologer

Under krigen lavede man revyer. Fra Karen Lykkegaard, København, har vi modtaget denne prolog.

"Værsgod de Damer og Herrer, højtærede Herskaber. Så er det i dette øjeblik, at De har lejlighed til at se den landskendte Stenløse-revy, som i dag fremfører hele sit store 2-årige jubilæumsprogram for Dem. Forestillingen indledes med en prolog af en høne med 3 ben, som stepper på et forniklet hakkebræt. Endvidere vil jeg have fornøjelsen at fremvise for de ærede publikummer Heksenes dronning, (Karen Skov), som er søster til Maren Grønkål, der tidligere var droschehest i Hamburg. Hold Dem nu ikke tilbage, højtærede publikum, De vil herinde se de mærkeligste, okkulte fænomener, Maren Sct. Hansdatters ulykkelige kærlighed til Jens Postkasse (Jens Hansen, Landposten), og en spegesild, som løber (Aksel Lundsgaard) svedt på en slap line. Desuden vil Andreas (karl) på møllen gøre sig usynlig og atter komme til syne i en trepægl's flaske med det ene ben ud af vinduet, endvidere vil gartner Lykkegaards bomuldssokker vugge trillinger med det ene ben og skære hakkelse med det andet. De vil få lejlighed til at se elektrikerens (Alfred Hansen) flugt over et nøjagtig en halv tommer og halvanden fjerdingkar nær ved trekvart alen højt tjæret plankeværk. De vil se kæmpekvinden Annalise Pedersen med hår på tænderne og Lis Kildemose optræde i frihedsdressur med 25 benløse kanariefugle, samt Poul Hansen danse swingpjat på kanten af en blanksværteæske.

Værsgod, værsgod de ærede Damer og Herrer nede ved døren, her er adgang for alle, tykke og tynde, store og små, grever og baroner, baronesser og køkkenskrivere. Indtægten går ubeskåret til Stenløse Idrætsforening. Entreen er sat så lavt at man må bukke sig for at komme ind. Kongelogen er foret med lunkent vand og fiskelim, og det er tilladt at spytte på gulvet og pille sig selv i næsen. Ammer og husarer går gratis ind, når de taget hovedet under armen. nu spiller musikken ouverturen til "Den flækkede Træsko", jeg trækker mig tilbage og forestillingen tager sin begyndelse."

Revyerne i 1940-erne

Man sang også Kaj Munks "Nu kræver Danmark af os, vi er stærke" som et alvorligt hip til tyskerne. Teksterne kunne også af og til hentyde til den tyske besættelsesmagt. Revyerne var umådeligt populære. Man stod i kø ud på gaden for at komme ind. Alle morede sig meget, man kendte jo hinanden i byen dengang, så man kunne nikke genkendende til de mange sjove episoder gennem året.

Dilettant i 1950-erne

I 1950'erne spillede man igen dilettant, bl.a. "Den stundesløse" og "Genboerne" med pastor Balslev som løjtnant von Buddinge og med lærer Horst ved klaveret. I 1957 spillede man vaudevillen "Nej" med pastor Balslev, lærer Horst og lærerparret Rønsner. Til tider var det lokale foreninger, der tilbød at lave en forestilling f.eks. har Sønderjysk Forening og Lindved Borgerforening tilbudt sig.

Første gang Bente var med til dilettant var i 1956, hvor der blev spillet "Kludekræmmerens tøs" instrueret af Bernhard Nielsen. Stykket handler om to unge mennesker, som bliver forelsket i hinanden, men som senere finder ud af, at de er søskende. Året efter var det "Nej". Så i 1958 gik vi i gang igen, hvor vi spillede "Vildkatten" frit efter "Trolde kan tæmmes" instrueret af Svend Erik Kristiansen. Jeg mener, at det var det sidste stykke, der blev spillet i denne omgang. Folk fik andre ting at gå op i, bl.a. var fjernsynet i sin barndom og udviklede sig hurtigt. Der skulle gå tolv år inden vi genoptog denne dejlige underholdning.

Dilettant fra 1970

Omkring 1970 var jeg medlem af Socialdemokratiet i Stenløse-Fangel, og jeg kan huske, at vi havde et bestyrelsesmøde hjemme hos mig i efteråret 1969, og vi talte om, at vi skulle lave lidt underholdning den kommende vinter. Jeg foreslog at vi begyndte med dilettant igen og vandt gehør. Vi talte så med Bodil Hesel, som godt ville være instruktør. Vi startede op under aftenskoleloven, dvs. man fik tilskud til instruktørløn. Vi blev enige om at spille "Lån mig din kone". Stykket blev spillet to gange i Stenløse Forsamlingshus og to gange i Fangel Forsamlingshus.

Året efter spillede vi "Den lille model", som også blev spillet både i Stenløse og Fangel. Men det var

Stenløse Forsamlingshus, der havde taget over, og det stod fremover for dilettanten. Derefter gik det slag i slag hvert år til 1977, hvor vi ikke spillede fordi Odense Brandvæsen stoppede det. Det var det år, hvor Hotel Hafnia brændte i København, og det var faktisk dét, der fik brandvæsnet herhjemme til at gå i aktion, og alle forsamlingshuse blev set efter i sømmene. I Stenløse blev vi pålagt at få nogle ting i orden: flugtveje, brandsikring m.v. Der blev en sat en ny hoveddør i, som skulle åbnes udad og være to-fløjet, scenetæppet skulle brandimprægneres, brandmateriel blev opsat i køkkenet og bag scenen, og der blev lavet en plan over bordopstilling, når der var spisende gæster. Der var også tale om, at stolerækkerne ved dilettantforestillingerne skulle spændes sammen, så når én stol væltede, så væltede hele rækken. Derved skulle det være hurtigere for folk at komme ud i tilfælde af brand, men det blev aldrig til noget.

Dilettantforestillingerne efter 1978

Vi startede igen i 1978, og har spillet hvert år siden. I år er vi i gang med en farce "Mordet på Hoppenfelt", så det er 28. gang vi laver dilettant, og jeg har som en af de få været med hver gang. Gennem årene er det mest farcer, der er blevet spillet, men også en del sangspil. Man har også prøvet kræfter med to karakterskuespil: "Inden for murene" og "Livsens ondskab". Det er umuligt at nævne alle de, der har medvirket, men enkelte gengangere skal nævnes. Benny Holm har som skuespiller været med alle årene. Desuden kan nævnes nogle få af de mange: Helen og Kristian Bjerregård, Bjarne Christensen, Eigil Eskelund, Bodil Hesel, Bente Holm, Leif Møller, Inge Lise og Carsten Skjoldborg, Harald Sørensen og Inge Therkildsen. Bag scenen er der også et stort arbejde. I de senere år har Helge Klog været en trofast og utrolig dygtig scenemedarbejder. Lys og lyd er også i de senere år blevet udbygget med stor velvilje fra Schmidts Radio og med Mogens Jensen som teknikeren, der har løst mange problemer.

Arkivet har fra forskellige medvirkende m.fl. modtaget såvel lyd- som videobånd med forestillinger fra forskellige tider. Ligeledes har vi fået en lang række programmer, så vi nemt kan finde ud af, hvem der har været med og ikke været med i de forskellige forestillinger.

Minder fra årene som aktør

Hvert år når vi er færdig med en forestilling, holder vi en afslutningsfest for aktører, lydmand, lysmand, scenemand altså alle medvirkende. Udgifterne til den fest har vi sparet op til hele vinteren. Når vi begynder om efteråret, bliver der udnævnt en "ølmand". Han sørger så for, at der er øl og vand hele vinteren til øveafterne, og vi giver så en overpris, og da drikkelser som regel er købt på tilbud er fortjenesten større. Kassebeholdningen dækker således for det meste alle udgifter til en sådan fest.

Det har tit ved opførsel af forestillingerne været "in" at prøve at hyle aktørerne ud af den. Engang spillede Bente overbetjent, og på et tidspunkt udbad jeg mig en medspillere ID. Igennem hele vinteren havde han bare vist mig sit kort, men ved den sidste opførsel ville han prøve min reaktion. Så han viste mig et billede af en nøgen pige, men det fik han ikke noget ud af, for jeg sagde bare aha og spillede videre, og publikum opdagede det selvfølgelig ikke.

Vi har også været ude for at én af aktørerne helt har glemt, at vi skulle spille lørdag eftermiddag kl. 14. Da klokken blev 13.45 var han ikke dukket op endnu. Men en af hans bekendte mødte ham nede ved åen, hvor han gik og fiskede. Han kunne huske, at vi skulle spille og spurgte ham, om han ikke skulle spille diletant i eftermiddag. Så fik han travlt med at komme hjem og blive gjort klar. Vi måtte starte med lidt forsinkelse.

Det har været gode år med spændende og sjove oplevelser.

Forestillingerne med instruktørerne

1907	Ukendt forestilling	
1937	Ukendt forestilling	
194-	Den Stundesløse,	
	Skovfogedens Datter, samt 3 ukendte forestillinger	
1949	Den mandlige husassistent	
1956	Kludekræmmerens tøjs	Bernhard Nielsen
1957	Nej	
1958	Vildkatten	Svend Erik Kristiansen
1970	Lån mig din kone	Bodil Hesel
1971	Den lille model	Harald Sørensen
1972	Hendes ukendte mand	Harald Sørensen
1973	Det tossede hus	Vira Pedersen -Bente H.
1974	Den svævende jomfru	Kurt Pedersen
1975	Mordskab	Kurt Pedersen
1976	Stamherren	Harald Sørensen
1977	Ingen forestilling p.gr. af brandvæsenets krav	
1978	Rasmine går igen	Harald Sørensen
1979	Den kække svømmer	Eigil Eskelund
1980	Den kyske levemand	Bente Holm
1981	Flammedanserinden	Bente Holm
1982	Et døgn uden løgn	Bente Holm
1983	Oscar	Carsten Skjoldborg
1984	Genboerne	Harald Sørensen
1985	Arsenik og gamle kniplinger	Carsten Skjoldborg
1986	Inden for murene	Carsten Skjoldborg
1987	Eventyr på fodrejsen	Bjarne Christensen
1988	Den spanske flue	Carsten Skjoldborg
1989	Landmandsliv	Bjarne Christensen
1990	Hendes fjerde mand	Bjarne Christensen
1991	Nitouche	Bjarne Christensen
1992	Du kan ikke ta`det med dig	Carsten Skjoldborg
1993	Oklahoma	B.C. og C. S.
1994	Livsens ondskab	Carsten Skjoldborg
1995	Sommer i Tyrol	Inge Therkildsen
1996	Musefælden	Inge T. og Bjarne C.
1997	Ægte mand på deltid	Inge T. og Bjarne C.
1998	Mordet på Hoppenfelt	Mogens Peder Mogensen

Oscar - 1983

rengøringskone Eline Rasmussen fik 50 kr. om året. To år efter fik Karen Marie Lavsen presset prisen 20 kr. op til 70 kr., men i 1908 gik det ned til 5 kr om måneden til Oluf Andersen. Bestyrelsen har vogtet over pengene.

Økonomien

Den 9. december 1904 fik man den første af mange ekstraordinære generalforsamlinger, for allerede på dette tidlige tidspunkt af husets historie startede den evige kamp om at få økonomien til at hænge sammen. Man vedtog, at aktionærerne skulle betale 2 kr. ekstra pr. aktie. Man havde i starten probate midler til at få pengene ind, for i 1907 skulle der betales 50 øre ekstra pr. aktie, inden man fik adgang til generalforsamlingen.

Den første ombygning

Tre år efter starten kom det første forslag om udvidelse af huset: Nu skulle der også være alderdomshjem. Det forslag blev nedstemt, men generalforsamlingen var ikke beslutningsdygtig, så for at få sagen afsluttet uden ekstraordinær generalforsamling trak møller Veistrup forslaget. Forslaget genfremsattes i 1909, men også dér faldt det.

Tiden 1910 til 1920

Aktiviteterne

I protokollen anføres en række overvejelser og aktiviteter: 1910 tillod man udskænkning af stærke drikke. Januar 1917 afholdtes en koncert af Ellekærs Musikkorps og senere samme år oplæsning ved skuespiller Hjelm fra København. 1918 havde man soldaterfest, hvor overskuddet på 4,82 kr. skulle bruges til indkøb af en karbidlygte. Året efter er der et gammelmandsbal med solidariske udgifter - hvad udtrykket så end dækker over. Den nystiftede ungdomsforening ville have gardiner for vinduerne, det blev bevilget, mod at de betalte halvdelen.

Værter etc.

I 1911 skulle J.P. Hansen betale 55 kr. i værts-afgift. I 1918 blev præstegårdsforpagter Anders Hansen vært for en pris af 20 kr. Bajerne kostede da 35 øre, vand 20 øre, kaffe med brød 50 øre. I 1917 fik man 90 kr. for rengøringen, men så skulle der også fyres i kakkelovnen og hækken klippes, og der skulle være rent rundt om huset. I 1918 var det smed Morten Clausens tur, men han fik kun 80 kr., selv om carbidlamperne nu hørte med. Året efter var det Marie Larsen, der fik 100 kr. plus 10 kr. fra danseskolen.

Karneval i 1930-erne

1920-erne

Ombygninger og forbedringer af huset

I 1921 blev der installeret elektricitet i huset, og man optog det størst mulige lån. Huset skulle stadig repareres, f.eks. fik man i 1925 udført arbejde af tømrer Jens Andersen for 78 kr. og maler Madsen fik 268 kr. Man havde ikke pengene og ville derfor opkræve yderligere 1,50 kr. pr. aktie, men det blev forkastet, og så måtte man låne, i alt 500 kr.

I juni 1928 vedtog man en udvidelse af huset. Murermester Stendal fra Langeskov fik arbejdet for 3.249 kr. Han kunne begynde den 9. juli og skulle være færdig den 10. september, ellers var der en ugentlig bod på 50 kr. til arbejdet var færdig.

Godkendelse af aktionærer og antal aktier

Ved et bestyrelsesmøde i 1920 skulle bestyrelsen godkende nye aktionærer, og det var H. Jørgensen fra Anneksgården med 3 aktier, lærer Bruntse med 2 aktier samt gartner H.J. Rasmussen, Johs. Hansen, Peder Mortensen og Hans Alfred Andersen med hver 1 aktie. Denne godkendelsesprocedure er fortsat op til vor tid.

I 1928 lavede man en anden fordeling af aktierne. Nytegnede gårde med mere end 50 tdr. land skulle tegne fire andele, mellem 25 og 50 tdr. land tre andele, mellem 10 og 25 tdr. land to andele og fra 0 til 10 tdr. land samt andre én andel, og andelen skulle for fremtiden følge ejendommen. Man fulgte således princippet om, at de bredeste skuldre skulle bære de største byrder. Den 1. april var der tegnet 180 andele, og i de følgende år med mange aktiviteter og udlejning af huset, måtte man gang på gang bede om flere penge fra ejerne af aktierne. Man har hele tiden brugt gloserne aktier og andele i flæng, *se Georg Karnøes artikel*.

Værter og rengøring

I 1928 blev Henning Palmvig vært, og han fortsatte til 1947. Han betalte en afgift på 75 kr, og den afgift holdt til 1942, hvor den blev sat ned til 50 kr. Maler Nielsen fik i 1925 60 kr. i grundtakst for rengøringen plus 50 øre for hver gang, der havde været gymnastik. I 1927 fik Margrethe Pedersen 130 kr. for rengøringen, og året efter fik Margrethe Rasmussen det samme. **Møder og sygdomme i sognet.**

Efter Første Verdenskrig rev den spanske syge - en art influenza - 20 millioner væk verden over, mens 1. verdenskrig havde kostet 10 mio. Sygdommen kostede navnlig de unge livet, og i 1920 blev fastelavnsfesten aflyst af frygt for smittefaren, og i stedet for: "ville der blive afholdt et kristelig foredrag senere".

Mund- og klovsygen var en frygtet kvægsygdom, der medførte, at man satte gårde og hele landsbyer i karantæne dvs. at man hverken måtte komme til eller fra gårdene. En sådan karantæne stoppede generalforsamlingen i 1925.

1930-erne

Myndighederne

Ordensmagten i form af politiet har flere gange været efter bestyrelsen. Første gang i 1930, hvor bestyrelsen måtte vedtage en bøde på 26 kr., fordi uvedkommende havde fået adgang til et privat bal. Den bestemmelse kostede ofte bøde til forsamlingshusene landet over.

Ombygninger og lån

Protokollen oplyser om stort og småt, så lad os plukke lidt: Ved generalforsamlingen i 1934 klagede man over, at de møbler, der havde været udlejet, blev ødelagt, når de ved afleveringen blev stillet uden for i fri luft. I 1936 blev der indlagt vand, og i 1937 blev det foreslået at købe jord af gartner Peder Andersen. I 1938 ville man opføre nye toiletter, sætte huset i stand, men gælden måtte ikke overstige 10.000 kr. Man kunne ikke låne, så det blev kun til maling af salen, en ny hoveddør og et hegn omkring grunden.

Rengøringen

I 1934 overtog Eline Hansen rengøringen for 70 kr. I 1935 steg prisen til 80 kr. plus indtægterne fra den nye garderobe.

Mødevirksomheden

I 1931 fik Socialdemokratisk Forening lov til at bruge en af de små stuer 6 gange for 20 kr, men man havde tidligere nægtet at leje lokaler ud til dén forening. I 1933 var der foredrag med flere af tidens kendte personer: Forstander Damgård Nielsen fra Ryslinge og Ester Skriver fra Glamsbjerg. I 30'erne var samfundet og forsamlingshuset inde i en krise, og kun de traditionelle ting som andespil og høstfest kunne gå.

Gymnastikhold fra 1940-erne

1940-erne og 2. verdenskrig

Krigen præger ikke protokollen. Man omtaler i 1940, at man skulle have en vedtægtsændring for at blive berettiget til rationeringsmærker til kaffe. I september 1943 måtte man aflyse høstfesten på grund af undtagelsestilstanden, der blev indført ved den danske regerings brud med tyskerne den 29. august 1943.

Mødeaktiviteter under 2. verdenskrig

Mange af husets arrangementer har været af folkelig og kulturel karakter, som vel ikke alle har givet overskud. Under krigen holdt pastor Balslev "Danske Aftener". De var alle med et nationalt sigte. På Christian den Tiendes 70-års fødselsdag den 26. september 1940 talte pastor Balslev, sangkoret medvirkede, der blev sendt lykønskningstelegram til kongen, og der kom takketelegram tilbage. I 1941 var det oberstløjtnant Clausen, Odense med 190 tilmeldte. Ved arrangementet den 11. marts 1943, hvor pastor Rørdam-Clausen holdt foredrag, blev der sendt en fødselsdagshilsen til Kronprinsen (den senere Frederik den IX). Ved alle disse aftener var der ca.

140-150 deltagere. Billetten kostede 75 øre, og man skulle selv medbringe sukker, brød og en sangbog.

5. maj 1946 ville man fejre årsdagen for befrielsen, men der kunne ikke skaffes en taler, så det blev til en sommerfest i stedet for.

Dilettant, revy og møder

Forsamlingshuset har mange gange haft dilettantforestillinger. Oplysninger om denne aktivitet findes i Bente og Benny Holms artikel her i årskriftet.

I 1947 ville man opføre en revy den 4. og 10. maj, men den 5. maj fyrede man instruktøren og udsatte opførelsen til 16. og 18. maj. Ellen og Chr. Detlef talte i 1948 om digterpræsten Kaj Munk, som tyskerne havde myrdet i januar 1944. Ved generalforsamlingen den 31. januar 1948 læste proprietær Larsen fra Vangededgård op. Det samme gjorde han til høstfesten den 5. september, og dermed begyndte man på en mangeårig tradition.

Idræts- og gymnastikforeningen

I krigens tid fik gymnastikforeningen lov til at bruge huset, men de skulle selv sørge for brændsel og rengøring. Samtidig fik badmintonklubben afslag på at spille badminton, for én forening omkring gymnastikken måtte være nok. Det har ikke været opgaven i denne omgang at afklare forholdet mellem idrætsforening, gymnastikforening og badmintonforening.

Lis og Aksel Lundsgaard har fortalt om deres arbejde i foreningerne. De var delingsførere dvs. instruktører og opholdt sig i 1943 på Sjælland, men da man ikke kunne få en delingsfører til gymnastikken hjemme i Stenløse, sagde de ja til at komme hjem og lede pige- og karleholdene. Hun ledede bl.a. et damemotionshold på 36 i salen.

Ombygningen i 1946-48

I 1946 foreslog Ernst Andersen en ombygning af huset, men man nedstemte det med 16 stemmer imod og 10 for. I juni 1947 ville man alligevel gå i gang og bygge køkkenen ud i præstegårdshaven, lave toiletter i kælderen og flytte garderoben: pris maksimalt 17.000 kr.

Værter og rengøring

Henning Palmvig sluttede i 1947 efter 19 år som vært og Karl Thomsen overtog jobbet, og han måtte betale 140 kr., hvor Palmvig havde fået presset prisen ned til 50 kr., men Thomsen måtte tage 25 øre pr. nummer i garderoben.

I 1947 overtog Karen Thomsen rengøringen for 140 kr. I de næste to år lå prisen på rengøring omkring de 150 kr. Anton Olsen havde den et år, derefter hans kone Agnete. I 1949 steg prisen til 250 kr. og Karl Jacobsen overtog jobbet.

Husholdningskredsen i huset

Husholdningskredsen startede i forsamlingshuset i 1946 og har siden holdt mange af sine kurser, fester og andre sammenkomster dér.

1950-erne

Ombygning i 1951

Arkitekt Kjærnulf blev i 1951 bedt om at lave tegninger til bygning af scene, omklædningsrum, rum til rekvisitter samt wc. Arbejdet skulle koste 19.900 kr., men ved frivilligt arbejde blev prisen presset ned til 17.500 kr.

Man søgte først om et kreditforeningslån. Dommeren ville imidlertid ikke tinglyse lånet,

fordi bestyrelsen ikke havde overholdt foreningens egne love, idet de to generalforsamlinger lå for tæt på hinanden. Ved den første generalforsamling fik låneforslaget mere end 1/2 af stemmerne, men mindre end 2/3 af stemmerne, som reglerne krævede. Derfor holdt man efter 1/2 times pause en ny ekstraordinær generalforsamling. Den gik ikke, for reglerne sagde mindst 8 dage mellem to generalforsamlinger. Man tog så i stedet et sparekasselån på 12.000 kr. og søgte Stenløse-Fangel kommune om et tilskud på 4.000 kr., men kommunen gav afslag.

Arbejdet blev udført som frivilligt arbejde, idet listen over aktionærer blev gået igennem og man udpegede, hvem der kunne lave hvad, og derefter blev man tilsagt, så der var en jævn "tilstrømning" af arbejdskraft.

Scenetæppet

Den faste scene skulle have et fortæppe, og Alfred Hansen (Elektriker) fik på Dalum Papirfabrik fat på et stort stykke filt fra en papirmaskine. Man overtalte Svend Saabye til at male fortæppet. Filtstykket blev lagt ud på forsamlingshusets gulv, og så malede Saabye det flotte fortæppe. Det har derfor en særlig lokal interesse, og vi får håbe, at det kan bevares i sognet, uanset hvad der fremover måtte ske med Stenløse Forsamlingshus.

Møderne

Den 28. oktober 1951 havde Fællesorganisationen andespil. Tre personer viste dårlig opførsel i form af slagsmål. De blev af bestyrelsen udelukket fra forsamlingshuset imellem 2 og 12 måneder. Forbudet blev dog ophævet en måned senere, da de havde givet bestyrelsen en undskyldning. Men den 9. maj 1952 var det galt igen med den ene af urostifterne, og så blev han udelukket i 12 måneder.

Man havde også "Gøglervogn", idet radioen på det tidspunkt havde et populært lørdagsprogram med samme titel og med Svend Petersen som leder. I den periode havde man revy med billetter til 2,00 kr. Årets høstfest holdtes sammen med Husmandsforeningen og musik ved Brødrene Klint. I de år havde man også koncert med gårdmusikanterne fra Kerteminde, og inden tv-duellerne hærgede landet og tømte forsamlingshusene, havde man et firkantet politisk møde.

Værter og rengøring

I 1950 overtog Else Pedersen værtsskabet for 75 kr., og i 1952 var det Bagermester Holger Juuls tur for 85 kr., og han fik 185 kr. i løn pr. kvartal for rengøringen.

I 1952 fik Julie Hansen 400 kr. for rengøringen og ekstra for badminton, gymnastik og garderobe. I 1954 var lønnen 500 kr. og en kone til hjælp til hovedrengøring. Julie Hansen blev den sidste rengøringsdame, da værten herefter selv skulle holde hus og område i orden.

Idrætsforening og Ungdomsforening

Ved et bestyrelsesmøde den 28. marts 1951 bad formanden for Stenløse Idrætsforening, Bernhard Nielsen, om, at foreningen måtte blive lagt ind under huset som en ungdomsafdeling. Man aftalte at mødes den 7. april, hvor idrætsforeningen meddelte, at de havde nedlagt foreningen og samtidig afleverede de deres kassebeholdning på 28 kr. sammen med en sparekassebog på 17,75 kr. Foreningen var gældfri på nær en regning til Tommerup avis på 22,75 kr. Huset overtog foreningens inventar mm. Ved generalforsamlingen den 18. maj 1952 oprettede man en ungdomsafdeling, men den måtte ikke belaste huset økonomisk. Vedtægterne fik en tilføjelse: "Ungdomskredsen ledes af en bestyrelse på 7 medlemmer, hvoraf skulle to være fra huset og de fem medlemmer valgte ungdommen selv. Højeste myndighed er husets bestyrelse." Økonomien mellem hus og forening blev ikke blandet, men status skulle indføres i husets regnskab. Foreningen måtte højst have en kassebeholdning på 100 kr. Resten skulle indsættes på en sparekassebog. Ungdomsafdelingen blev ophævet den 6. februar 1954, og kassebeholdningen gik i husets kasse. Badmintonspillerne fik ved den lejlighed en selvstændig status, og de måtte spille vinteren ud.

Juletræsfester

Juletræsfester har været afholdt i det meste af forsamlingshusets levetid. Det første juletræ blev afholdt i 1907. Senere blev det til, at Stenløse Skole holdt sit juletræ i forsamlingshuset. Lærer Horst, der kom til skolen i 1949, har fortalt, at det foregik på følgende måde: Nogle forældrepar blev udvalgt til at forestå tilrettelæggelsen, og de skulle på skift være fra Stenløse, Svenstrup eller

Volderslev. Man sendte en tegningsliste rundt, hvor man kunne skrive sig på og samtidig betale et beløb til juletræsdynt, godteposer og frugt til børnene. Ved festen dansede man først om juletræet, så blev der læst en julehistorie og leget sanglege, som pastor Balslev ledede med stor ildhu. Til sidst blev træet sat til side, hvorefter man dansede. Sådan var traditionen til 1960; inden da havde Lærer Horst i 1958 bedt forsamlingshuset overtage juletræet. I første omgang sagde man nej, men i 1960 sagde man ja, og huset modtog en sparekassebog med 579 kr., lysholderne og juletræsdynten fra skolekommissionen. Traditionelt afholdtes juletræet den 28. dec. og det fortsatte frem til 1982.

1960-erne

Møder

Foredragene i begyndelsen af 1960'erne mærkede konkurrencen fra tv, men man havde blandt andre politimester Vagn Bro fra Køge (kaldet Sheriffen fra Køge), biskop Holm fra Odense og pastor Anne Sofie Seidelin til at tale. Det sidste møde var som de andre meget besøgt, men det gik ikke så godt, for man kunne ikke forstå hendes sprog. Beboermøder med debat har også samlet sognets beboere. I 1966 gik man i gang med at drøfte kommunesammenlægning med Brændekilde-Bellinge, Dalum og Sanderum, men den gik ikke, for det blev som bekendt til Storodense den 1. april 1970.

Lån til ombygninger, vedligeholdelse etc.

I 1960 havde man ikke penge til afdrag etc. Man bad derfor om at slippe for afdrag. Man fik ja, hvis bestyrelsens medlemmer personlig ville kautionere for lånet. Så måtte man atter ud med raslebøssen. Postbud Kaj Jensen blev ansat til at opkræve 10 kr. pr. aktie og samtidig sælge foredragskort. På generalforsamlingen i 1959 havde man drøftet indretning af en lejlighed på loftet i gavlen ud mod vejen, men forslaget blev først vedtaget i 1961. I det tiår måtte man foretage nødvendige reparationer af bl.a. køkkenet, købe nyt inventar, forny centralvarmeanlægget, bygge garage m.m. Myndighederne stillede også større krav til de sanitære og hygiejniske forhold.

I forbindelsen med etablering af Bystævnet tilbød sognerådet, at Stenløse-Fangel kommune ville stille jord til parkeringsplads gratis til rådighed,

men grunden til garagen måtte man købe. Så selv om bestyrelsen arbejdede gratis, slog det ikke til. Man måtte optage et lån på 45.000 kr. og forhøje kassekreditten til 30.000 kr. På lånene var der store kurstab og renten var høj, så man måtte have penge fra aktionærerne. og man vedtog, at opkrævningen på 15 kr. pr. aktionær skulle værten Svend Jørgensen tage sig af for 1.00 kr pr. betalt aktie.

Værterne: Inger og Svend Jørgensen

Ved skiftedag 1. november 1961 kom der nye tider. Inger og Svend Jørgensen fik lejlighed i huset, og de var værter i næsten 25 år dvs. til marts 1986. De blev meget populære, da de skabte en god atmosfære for gæsterne i huset. Man gik i retning af restauration med fast kuvertpris og med mad ud af huset. Det sidste kom til at gribe forstyrrende ind i forholdet mellem vært og bestyrelse. I 1977 aftalte man, at værten skulle betale en afgift på 4.000 kr. om året for at bruge køkkenet til fremstilling af diner transportable. Der måtte højst leveres til 15 personer, men udlejning af huset skulle have første prioritet, og der måtte ikke averteres med diner transportable.

I 1983 ville bestyrelsen have hævet de 4.000 kr. til 6.000 kr. Svend Jørgensen meddelte bestyrelsen, at med den prisforhøjelse ville han overveje at sige sin stilling op. På generalforsamlingen i januar 1983 satte bestyrelsen sit mandat ind på at få sit prisforslag vedtaget. 15 stemte imod, 12 var blanke og 6 stemte for. Forslaget var dermed faldet.

Strid med toldvæsenet

Toldvæsenet kom i februar 1965 med et krav om beskatning af salget af spiritus i huset, de såkaldte proppenge. Man nedsatte et udvalg til at finde ud af hvilke vedtægtsændringer, der skulle til for at lovliggøre spiritussalget. Toldvæsenet meddelte, at der ville komme et bødeforlæg på grund af manglende afgift på spiritus, der var nydt til private fester. Spiritussen var købt i Tyskland eller hos div. købmænd. Samtlige bestyrelsesmedlemmer fra perioden 1966 til 1968 blev inddraget tillige med advokater både for hus og vært. Sagen endte i 1969 med forlig med toldvæsenet, hvor huset og værten måtte dele afgiften/bøden, men nogle gæster havde fået en billig fest uden at komme i fedtefadet.

Personalet 1960-erne

Honorarer til formand og kasserer

Ved et bestyrelsesmøde den 30. januar 1967 vedtog bestyrelsen at give formanden 250 kr. og kassereren 100 kr. Kassereren havde allerede i 1948 fået 50 kr. årlig for at føre regnskabet. 1978 blev der på et bestyrelsesmøde diskuteret en lønforhøjelse til 500 kr. til formanden og 250 kr. til kassereren. Det måtte der stemmes om: 5 for og 2 imod. I 1982 nåede man så til at bytte om på forholdet mellem formandens og kassererens honorarer.

1970-erne

Beboermøder og afstemningslokale

Reguleringen af lyskrydset ved Stenløsevej og Møllevej og tilhørende lukning af udkørslerne fra "de gamle bakker" ud til Stenløsevej medførte et beboermøde midt i sommerferien i 1973 med 100 deltagere. I mødet deltog amtsvejinspektør Carl Erik Vedsted og formanden for amtets tekniske udvalg Kryger-Madsen, og det blev livligt. Der havde været underskriftindsamling, men Kryger-Madsen udtalte, at han ikke gav ikke noget for 300 underskrifter, når folk ikke skulle betale for at skrive under. Protesterne hjalp ikke, så bakkerne blev lukket og krydset blev lysreguleret. I dag 25 år efter må vist alle erkende, at amtets forslag var rigtigt.

Udlejninger, lejepriser og vedligeholdelse

I 1971 betalte aktionærerne 200 kr. for leje af hele huset, 150 kr. for den store sal og 70 kr. for den lille sal.

Ved generalforsamlingen i 1970 måtte man konstatere, at udlejningen til private faldt efter i mange år at have været stigende blandt andet på grund af det dygtige værtspar (Inger og Svend Jørgensen).

I 1970'erne stod man overfor en række vedligeholdelser og forbedringer: Kloakforholdene, mere elektricitet, nye vinduer og døre, og samtidig kom brandmyndigheder og de veterinære myndigheder med div. krav.

Man lånte 70.000 kr., havde en kassekredit på 45.000 kr., kurstab på div. lån og meget høje renter. Regnskabet udviste en formue på 319.000 kr., som dog væsentligst kom fra ejendoms-vurderingen.

1980-erne

Ombygning og lån

I 1986 kom den store ombygning af køkkenet til 360.000 kr., hvorfor der måtte optages nye lån på 280.000 kr. Odense kommune bevilgede et rentefrit lån på 30.000 kr. Byggeriets Realkredit Forenings Fond gav 10.000 kr. Genindvielsen fejredes med en dilettantforestilling.

Ved generalforsamlingen i 1989 blev det oplyst, at der skulle skaffes ekstra indtægter på 25.000 kr., før driften kunne hænge sammen. Det fortælles, at nogle bestyrelsesmedlemmer uformelt drøftede at opkræve 250 kr. pr. aktie i en 3-årig periode for at få stabiliseret økonomien. Forslaget blev droppet, for man var bange for, at for mange aktionærer ville forlade huset.

Mødeaktiviteter

Der blev brugt mange kræfter på at få arrangementer til huset, der kunne give penge til driften. Det mest stabile arrangement gennem de sidste 25 år har nok været dilettantforestillingerne. De kulturelle arrangementer, blandt andet med Birgitte Federspiel, samlede mange tilhørere, men samme år havde man fiasko med et teatershow. Spis-sammen-aftener samlede mellem 28 og 90 deltagere. Men syng-sammen-aftener gik ikke. Høstfesten var ofte godt besøgt, men i 91 måtte den aflyses på grund af for ringe tilmelding. Brigdeklubben lejede huset 32 gange vintrene fra 1984 til 1987. Der blev startet en Lancierklub i 1987, og de dansede og spiste 6 gange pr. vinter, i alt i 8 sæsoner. Det var to samlede udlejninger, der skæppede godt i kassen.

Udlejninger til private

Udlejningen til private faldt meget fra 155 udlejninger i 1978 til 82 i 1987. Senere kom der en lille stigning, men den kom aldrig op på samme niveau som i 70-erne.

Værter

Efter Inger og Svend Jørgensens afgang i 1986 trådte et nyt bestyrerpar Keld og Annette Andreasen til. De var der kun til 12. februar 1987, hvor man måtte sige dem op. I maj 1987 ansatte man en ny bestyrer Keld Kofod, som var vært til juli 1992.

1990-erne

Aktiviteter

Efter nogle år med faldende interesse for husets aktiviteter prøvede man noget nyt. Man gik sammen med sognets foreninger og menighedsrådet om et foredrag af forfatteren Ebbe Kløvedal Reich

i 1993. Det blev et tilløbsstykke, hvor mange måtte gå igen uden at kunne komme ind. Det samme gentog sig, da pastor Olav Degn-Andersen 14 dage efter fortalte om sit arbejde som feltpræst i Jugoslavien. I marts 1994 talte landmanden Mourits Hansen om "Hvad livet lærte mig".

Hovedstadspressen har også beskæftiget sig med huset. Ved folkeafstemningen 18. maj 1993 havde dagbladet Politiken en artikel om huset, hvor de betegnede det som Danmarks bedste og hyggeligste afstemningssted med blomster i garderoben, tæpper på gulvet og lænestole til hyggesnak. I øvrigt kendte pressen huset fra besøg ved div. valg for at fotografere Ritt Bjerregaards stemmeafgivning.

Forsamlingshusets vært

Diskussioner mellem bestyrelse og værter om økonomiske forhold f.eks. om andel af varmeudgifter, indkøb af inventar o.s.v. er forekommet flere gange i husets historie. I forbindelse med den sidste vært Marianne Glue er diskussionen blevet så kraftig, at man er på vej til, at en retssag skal afgøre det økonomiske mellemværende mellem parterne.

Vedtægtsændring, økonomi og vedligeholdelse

For at blive fri for ejendomsskat måtte man i 1992 lave en vedtægtsændring, der gav huset et kulturelt tilsnit: "Ved selskabets opløsning skal et eventuelt overskud gå til almene og kulturelle formål i Stenløse sogn."

Økonomien blev stadig mere anstrengt. Kommunen gav i 1994 et tilskud/rentefrit lån på 60.000 kr. til vedligeholdelse og reparation af huset. Men det slog slet ikke til, for foruden vedligeholdelser var der nyanskaffelser til køkkenet m.m. Indtægterne kunne slet ikke følge med udgifterne. Til sidst var der så stor en gæld, at der ikke kunne lånes mere. På den baggrund måtte huset sælges pr. 1. juli 1997 og overgå til Restaurationsselskabet Tarup Kro ApS ved direktør Lempert, som altså viderefører huset som "Stenløse Forsamlingshus".

Afslutning

Ved forsamlingshusets overgang til privat eje forsvinder et stykke af sognets kultur. Forsamlingshuset har gennem næsten 100 år været sognets samlingssted ved alle arrangementer, hvor mennesker har været samlet til generalforsamling, foredrag, gymnastik, private sammenkomster eller når det offentlige havde noget der berørte kommunens beboere. Huset har således holdt 25-, 50-, 75-, 80- og 90 års jubilæer. Arkivet har nogle af sangene og talerne fra disse lejligheder liggende, og vi må konstatere at deltagerallet ved disse lejligheder har været meget forskelligt: Ved 80 års jubilæet i 1984 var der 40 og 10 år efter var der 150 deltagere.

Men vi må konstatere, at husets periode nu er slut, og efterfølgende vil vi give ordet til generalforsamlingens mangeårige dirigent og formand Georg Karnøe for at udrede gloserne aktier eller andelsbeviser.

	AKTIE-BREV	Aktie Beløb: 5 Kr. Aktie-Nr.
AKTIESELSKABET STENLØSE FORSAMLINGSHUS		
erkender herved, at		

Værter

1906-15	Købmand Jens Peder Hansen
1915-16	Smed J. Hansen, Volderslev
1917	Præstegårdsforpagter Anders Hansen
1917-21	Ingen vært noteret i protokol
1921-26	Købmand Jens Peder Hansen
1926-27	Gartner Hans Hansen
1927-28	Hans Jørgen Hansen
1928-47	Henning Palmvig
1947-48	Karen og Karl Thomsen
1949	Rasmus Larsen
1950	Eli Pedersen og Bernhard Nielsen
1951	Eli Pedersen
1952-61	Bager Holger Juul
1961-86	Inger og Svend Jørgensen
1986-87	Anette og Keld Andreasen
1987-92	Keld Kofod
1992-97	Marianne Glue
1997	<i>Ejer: Jens Lempert</i>

Liste over formænd

1904	R.P. Sørensen, Gårdejer
1904-07	Knud Rasmussen, Gårdejer
1907-11	R.P. Sørensen, Gårdejer
1911-14	Anders Jensen, Hjulmand
1914-16	J.P. Hansen, Købmand
1916-17	Christian Jensen, Kreaturhandler
1917-19	Hans Fr. Andersen
1919-20	A. M. Hansen, Forpagter
1920-22	Hans Fr. Andersen
1922-24	Carl Bruntse, Lærer
1924-26	Hans J. Hansen
1926-31	Anders Knudsen Andersen, Gårdejer
1931-33	Anders Denning, Købmand
1933-34	Jens Larsen, Proprietær
1934-46	J.H. Dupont, Købmand
1946-49	Karl Thomsen, Husmand
1949-54	Alfred Hansen, Elektriker
1954-55	Parmo Thorslund, Købmand
1955-57	Åge Larsen, Husmand
1957-59	Jens Chr. Jørgensen, Gårdejer
1959-64	Aksel Lundsgaard, Gårdejer
1964-66	K.W. Andersen, Driftsleder
1966-67	Svend Aage Frost, Vognmand
1967-77	Olaf Larsen, Gartner
1977-83	Ove Jensen, Vognmand
1983-84	Jens Sørensen, Direktør
1984-89	Georg Karnøe, Advokat
1989-93	Lisbeth Gøtsche
1993-	Bjarne Christensen, Repræsentant

Aktier og andelsbeviser

Af: Georg Karnøe

I gennem tiderne har gloserne aktier og andelsbeviser skiftet. Man har i en periode søgt at få aktierne til at hvile på ejendommene, så de fulgte ejendommene ved salg. Men den skiftende brug af ordene andelsbeviser og aktier er det næppe muligt at give en logisk forklaring på - de er blevet brugt i flæng.

I virkeligheden har forsamlingshuset altid været et andelsselskab. Der har fra starten været tale om solidarisk hæftelse, og at de mere velstående havde flere andele end de, der ikke var så velstående, og at de derfor også "hæftede" i højere grad. Det er vel blot et udtryk for, at det var nødvendigt, at samfundets toneangivende gik foran for at "få noget op at stå".

"Den personlige hæftelse" har nok givet anledning til spekulationer en del gange, ikke mindst, når "huset" skulle gennemføre store projekter. Andelshaverne har mange gange, ikke mindst i de sidste 20 år betalt beløb til huset, typisk 50 kr. pr. år pr. andelshaver, men det er vistnok ikke sket, at nogen uventet er kommet "galt afsted" med noget større beløb. Under indtryk af nogle mindre heldige forsamlingshusprojekter ude omkring i landet besluttede bestyrelsen inden gennemførelsen af den store køkkenombygning i 1985-86, at den personlige hæftelse skulle bortfalde. Dette skete ved, at generalforsamlingen vedtog en vedtægtsændring efter, at man havde sikret sig, at man kunne låne de nødvendige midler uden personlig hæftelse, men sikkerheden lå i huset og dets værdier. Det var den gang navnlig Bikuben, der blev spurgt til råds. Det viste sig, at de ikke lagde den store vægt på den personlige hæftelse. Huset var på daværende tidspunkt i en god udvikling. Man mente, at huset nok kunne svare sine forpligtelser, således at risikoen var til at overse. Hertil kom, at man nok ikke af "image-hensyn" mente at kunne gå løs på den almindelige lokale borger, såfremt indtjeningen i fremtiden svigtede, så huset ikke længere ved salg kunne betale en evt. gæld. Det var derfor ikke noget større problem at slippe for den personlige hæftelse, man blev i realiteten et andelsselskab med begrænset ansvar - AmbA.